

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkosk.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 29.

A kormány gazdasági politikája.

Az a zavart kapkodás, mely az utóbbi időben a kormány politikáját jellemzi, élő tanúsága annak, hogy a vén generális programja az ő tudta nélkül készült s ő azt csak felolvasta, de meg nem értette.

Mit várhaunk attól, aki a bécsi Teréziánumban nyerte kiképzését s ez idő alatt sem a magyar nemzet jellemét, sem közigazgatási hivatását, sem műveltségét meg nem ismerte.

Aki a bécsi Teréziánium növendéke, azé az intézeté, ahol magyar alapítványok jövedelméből osztrákbá nevelik a magyar sarját, mint a valódi osztrák, attól ugyan ne várjuk, hogy ismerni tanulja nemzete ezredéves múltját, jelenét és ebből következtessen jövőjére.

Az 1808-ki pozsonyi diéta a Teréziánium veszélyes áramlatát ellensúlyozni kívánta s a Ludovika-akadémia felállításával minden ízében magyar hadsereget akart a magyar nemzet vérmérsékletének, hadi képességeinek és hadi erényeinek megfelelő intézetben kívánta a magyar ifjakat a jövő szolgálatára képesíteni, azonban az 1872. évi országgyűlés törvényt alkotott arról, hogy a Ludovika nem a magyar hadseregé, hanem a honvédségé legyen. És az 1872. évi országgyűlés, amikor az 1867. évi 12. t.-cz. 11 és 12-ik §-ában létezőnek fentartott az 1868. évi 40. t.-czikkel annak 4. §-ában felsoroltakból az a) és b) pontban elősorolt ma-

gyar hadsereget egyszerűen mellőzte és az 1808. évi 7. t.-cz. által alapított Ludovikát az 1868. évi 40. t.-cz. 4. §-ában második helyen említett honvédség kiképzésére tartotta fent ellentétben az 1808. évi 7. t.-czikkben nyíltan kifejezett rendeltetéssel.

Az 1872. évi országgyűlés ez által nemcsak a magyar ifjakat szolgáltatta ki az osztrák rendszernek, hanem a közönségnek declarált hadsereg felszerelését, fegyverkészítését, szóval átadott mindent az osztrák érdekek istápolására.

Lehet-e várni az osztrákoktól, a vén generálistól, az ő neveltjőktől, hogy a magyar érdekeket figyelembe vegye.

Az 1867. évi 12. t.-cz. közös címmel illeti: a külügyet, a hadügyet és a pénzügyet, ez utóbbit részben. Azonban a közös elnevezés a vén generális előtt épen úgy mint az osztrákok előtt annyit tesz, hogy *osztrák*.

Ez okból, mivel a monarchia két fele közös gazdálkodásban, vagyis közös vámtérületben él, az osztrákok és a vén generális szerint annyit tesz: *osztrák*.

Szóval: mindaz, ami közös az osztrák.

De hát lehet-e csodálkozni ezen? Hiszen amikor a nemzet bölcse, Deák Ferencz, már halálos beteg volt, néhány képviselő, akik nem tudtak belenyugodni a közönség elosztrákosításába, meglátogatta Deákot és szóvá tette, hogy legalább a gazdasági közösséget, mely a közös ügyek között felsorolva nincsen, meg kellene szüntetni.

A kizárólag jogi és itt is közjogi dol-

gokkal foglalkozó agg férfi kijelentette barátai előtt, hogy majd utána lát az ügynek.

Mikor aztán ismét megjelentek nála az érdeklődők, komolyan mondotta Deák: — *Beszéltem Csengerlyvel (Antallal) ő azt mondta, hogy jól van ez ügy, ahogy van!*

És az érdeklődők teljesen megnyugtattva távoztak el, mert jól van ez ügy, ahogy van.

Erre mondja a vén generális a programjában:

»a gazdaságilag gyengébb fél mi vagyunk».

Hát természetes, hogy mi vagyunk.

És mi tett gyengébbé? Kormányunk élheteretlensége, parlamentünk nem törődése, a tudományos egyetemeink és akadémiáink nemzetgazdasági tanszékeinek üressége, Kauth Gyuláink osztrák mivolta, kereskedőink kapzsisága, közönségünknek az idegen cikkek utáni kapkodása.

Sehol sem vették annyira üldözőbe a sovinizmust, mint épen nálunk, Magyarországon, ahol arra a legnagyobb szükség van és amikor a vén generális az általa alig értett magyar nyelven azt magyarázza, hogy:

»Az az időpont, melyben csaknem az összes európai államok új kereskedelem-politikai korszaka kezdődik, rohamosan közeledik, már csak néhány hónap választ el attól s ha addig Magyarország jövő gazdasági alakulása tekintetében nem határozott, az ország kikapcsolja önmagát a világgazdaságból és a legsúlyosabb,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Amerikába kivándorló honfi társaink.

A Kath. Szabad Liczem estélyén elmondta:

Vay Péter gróf.

Hogy mit vesz és mit nyer, a kivándorló magyar Amerikában.

Nyer ötször több fizetést. Könnyen megkeres négy-öt koronát a legutolsó munkával. Mert csak a nehezebb munka az, amire odakint a magyarokat alkalmazzák. Ami csak közönséges munka akad, amire már az angol-szász nem vállalkozik, arra alkalmazzák honfitársainkat. A legnehezebb kézimunkát ott csak magyar, olasz, vagy tót végzi. És dacára annak, hogy mindég olyasfélét hallunk, mintha az amerikaiak nem akarnák a magyarokat bebocsájtani, mindaz csak külső látszat, amelylyel bizonyos toku népszerűséget akarnak elérni azok, akik oda törekednek, hogy ne jöjjenek be Amerikába új elemek. A munkaadók ellen-

kezőleg nagyon is szívesen látják a magyar munkaerőt, mert az olcsóbb, bár természetesen veszélyeztetni is a lenakló munkás keresetét. A mérvadó körök tehát nincsenek a bevándorlás ellen. Sőt ellenkezőleg. Mit csinálna az a hatalmas gyáros világ, ha nem jönne minden évben négy ötszáz ezer új munkás.

Mint mondtam kezdetben odakint a legsúlyosabb munkára vannak alkalmazva. Elnéztem mimindenre váliakozik odakint a magyar. Épen januárban voltam New-Yorkban. Az egész várost elárasztotta a rettenetes havazás, és lehetetlen volt olyan odavaló polgárt találni, aki éjjel tizenöt fokos hidegben bányta volna a havat a tengerbe. Erre csak a magyar, tót vagy olasz munkás volt alkalmas.

A bányákban is a legnehezebb munkát, mind idegen munkások végzik. Epen egy a kohókban, gyárakban, ipartelepeken. Ebben a súlyos kenyérkeresetben vész el a kivándorlóink nagy része. Nem tudja ez az ember, hogyha kiis kapja az öt koronáját, de elvesztette érte egészségét. Az az ember fabarakban

lakik, husz-huszonötöd magával, elég jól étkezik az igaz, de hogy tisztaságról, csinyről volna szó, az nem létezik. A magyar munkások, bányászok, úgy élnek, mint a vadak Afrikában. Érdemes-e az ötszörös napidijért feláldozni az életet és az életnek egyetlen vigaszait, a hétköznapi eseményeket. Nem. És ők maguk is érzik, hogy nem.

New-Yorkban értesültem, hogy Kanadában több, mint tizenöt éve vannak magyar kivándorlók. Megtudtam azt is, hogy magyar pap még nem volt köztük, s ezért elhatároztam, hogy meglátogatom őket. Ez azonban nem ment oly könnyen. Majd meg a püspöki karal kellett a szokatlan helyzet miatt egyet-mást elintézni. Az Egyesült-Államokban van nekünk egy apostolunk, Böhm Károly clevelandi plébános. Nincs magasabb címe, nincs magasabb állása, de azért nagy ember.

Bátran oda állithatom példaképül. Hogy valaki kiváló ember legyen, nem feltétlen szükség, hogy nagy házban lakják, vagy nagy címmel bírják. Ő mondta nekem, lássa önnek

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. **Előnyös ruhabérlet-táblázattal** pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri szíves tudomására adja nagyrabecsült vevőink és a nagyérdemű közönségnek, hogy az őszl idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homespon, valamint angol double mellénykülönlegességgel megérv a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

szinte beláthatatlan gazdasági válság elé néz.

A mi közgazdasági iróink nem vetnek figyelmet erre a jajszóra, melynek alapját a karóközze szorult osztrák ipar és kereskedelem gyötrődése képezi, amelyet nekünk osztrákkul érző, németül beszélő vén generálisunk beád, hogy a követelésbe helyezett vámközösség megszüntetését legalább is 1917-ig elodázza.

Mit érünk mi ma a világ közgazdasági politikájában?

Ime, nézzetek Fiuméra, ahol a kivándorlók tömege rajlik, mert Magyarországnak munkájából megélni nem tud.

Az iparos, tehát kézműves, földművelő, napszámos, amelynek ez az anyaföld megélhetést nem biztosít, elsiet oda, ahol véres verejtékével megszerzi a mindennapit és fentartja családját.

Ausztria ipara, kereskedőink utján elnyomta a mienket teljesen, most már a nyerstermelésre hat nyomasztólag, elszegényít, kiszarol, földönfutóvá teszi Magyarországnak népeit?

És mi még mindig kérdezzük egymástól: Mi okkényszeríti honfitársainkat a kivándorlásra? Felhívjuk a hatóságokat, hogy az utlevél kiadásánál kérdezzék ki a kivándorlót, hogy miért megyen.

Mintha nem tudnánk, hogy éhes, mert tanult, éhes, mert nincs munka, éhes, mert az osztrákká fajult militarizmus elszedte előle a megélhetés módját, társadalmi életünk zsigereibe emésztő férget oltott úgy, hogy a vén generálisnak kell siettetni azt az időt, amikor az összes európai államok új kereskedelmi politikai korszaka kezdetével hazánk jövő gazdasági alakulatát be kell üsztenünk a világkereskedelemben, még pedig — Ausztria nélkül.

A magyar iparnak és kereskedelemnek a magyar és horvát tengerpart felé kell özőnlennie, fel kell szerelnünk az

Adria hajóit magyar vitorlakkal, végig kell nyulnia a magyar iparnak és kereskedelemnek a dalmát partokon!

Igaz, hogy ennek ellene szól a vén generális és a táborkara, csak hogy mi nem várhatjuk a magyar kormány döntéseinek megfeneklését, nekünk haladnunk kell előre! és mindig csak előre!

Kit ejt kétségbe az, hogy egy ünnepség elmarad Budapesten? Mi nem mulatni, hanem dolgozni kívánunk a magyar nemzet jövőjéért.

Sinopeus.

A politikai válság.

Mai express-tudósításunk — legalább félhivatalosan — megczáfolja az országgyűlés feloszlásáról szóló kószahírt. Beszámol a Pestvármegye ellenállásának újabb fordulatáról. Végül a komárommegyei és komáromvárosi installációról. Kubinyi letette ugyan az esküt, de rendkívül megalázó körülmények között. Ezer csufúságot tettek belőle. Ez volt a komáromi szűz tügéje. S még ezek után elég nagy hangon azt mondta, hogy az ellenzékét le fogja tiporni. Risum teneatis...

Részletes tudósításunk a következő:

Az országgyűlés feloszlása.

Félhivatalosan jelentik: Bécsi forrásból több lap azt a hírt jelenti, hogy a kormány intézkedéseket tett olyvégből, hogy az országgyűlést december dereka táján feloszlassa. A kormánynak ily irányban történt intézkedésekről illetékes körökben ezidőszent mitsem tudnak.

A pesti vármegyeházáról.

A kormány intézkedett, hogy a postát ezentul csak Römer Róbert kapja. Tegnap aztán megérkezett a járásoktól a posta — Vigyázó Ferencz gróf helyettes alispán czimére. Ehez pedig még a törvénytelen kormány sem nyulhat, mert ha kedve is volna feltépni az idegen névre szóló borítékokat, a posta nem adja a kezébe. Tegnap a vaczi, gödöllői és

monori főszoigabirák küldték a járásuk ügyiratait Vigyázó nevére. A helyettes alispán tegnap sem jött el a vármegyeházára, a belügyminiszternek a hétfői közgyűlés határozatát megsemmisítő rendelete azonban megérkezett. A vármegyeházát tegnap is megszállva tartotta a rendőrség. Arra a kérdésre, hogy meddig tart ez a komikus állapot, ochsenburgi Laszberg Rudolf gróf ijedt képpel mondta:

— A rendőrséget az én személyem biztonsa védelmére rendeltem ki. Mivel még most sem látom magamat teljes biztonsaiban, a rendőri kirendeltségre szükség van.

A vármegyei tisztviselői kara a legkomorabb kedvben várja, mi fog következni.

A komáromi installáció.

Kubinyi Géza tegnap délelőtt installálta Komárommegye és Komárom város. Hajnalról kezdve nagy nyugtalanság és izgalom volt a városban. Kubinyi a győri 9. huszárezredet felállította az utcákon, készenlétben tartotta a komáromi gyalogezredet s 280 csendőrt czirkáltatott a városban. Ilyen apparatus védelme alatt ment reggel kávéházba is, ahová Konkoly-Thege Miklós, Fesztly Béla és Lajos, Eggenhoffer József volt szabadalvűpárti képviselő, Lőrinczy György tanfelügyelő és Tuba János, volt képviselő kísérték.

A megyei közgyűlést délelőtt tíz órára hirdették, de kilencz óra körül már megtelt a terem megyebizottsági tagokkal. A vármegyeház előtt való térségről katonai kordon tartotta a népet. Tíz órakor az alispán megnyitotta a közgyűlést. Káimán Rudolf függetlenségi párti képviselő kezdett szólni. Beszéde közben egyszerre megnyílt a főispáni lakásnak az ajtaja és belépett Kubinyi Géza.

— Gazember!

— Hazaáruló!

— Nyomorult bitang!

— Pénzért eladtad a hazát!

— Kristóffy bérencz!

Dühös, megvető kiáltások hangzottak feléje.

A fülsiketítő zajban a csengővel próbált rendet csinálni, de eredménytelenül. Ekkor a kezével intett Witausek Károly tiszteletbeli megyei főjegyzőnek, akivel már előzetesen megállapodott, mire ez elfoglalta a jegyzői helyet. Az erre felriadó zajban Kubinyi elmondta az eskümintát, de egyetlen szavát nem

módjában állana az első Chanadai missiót létesíteni Kanadában. Ön ismeri a jelenlegi alkirályt és érseket. Ha ön szól neki, egyetlen szavára el lesznek simítva kanadai utjából az akadályok és felkeresheti ottani honfitársaikat.

Az óriási országban Magyarországból és Ausztriából összesen száztizenötezer embert találtam, közülök tiszta magyart tizenegyezet. Ezek részben falvakban laknak tiszta szép birtokai vannak s jó sorsuk van. Nem lehet azonban ezt mondani a bányamunkásokról, azokról, akik kézművesek egy-egy gyártelepen. A Rocky-Monstain (Szikla-hegység) vas és rézbányáiban nagyon sok magyar munkást találunk. Keresnek öt-hat koronát, de az életviszonyok rendkívül nehezek. Nincs hitközségi élet s az erkölcsi élet állandó veszélyeknek van kitéve. Ahol mint földművesek alkotnak telepeket véreink, ott a sorsuk, mint említettem, sokkal jobb.

Legérdekesebb emlékeim közé tartozik, Nova Scotiában, Sidney közelében tett látogatásom, ahova kizárólag a gondviselés irányított. Sidneybe, ahol nagyszámu magyar él? Elmentem az érsekhez, megemlítettem a dolgot és kérdeztem, hogy érdemes-e elmenni Sidneybe. Az érsek sürgönyözött az odaváló püspöknek,

s a válasz az volt, hogy a telepen háromszázötven, nagyrészt magyar ember van alkalmazva. Daczára annak, hogy három éjjel és két napon át tartott az ut, elhatároztam, hogy felkeresem ottani véreinket.

Mélyen megható volt a fogadtatás, melyben részesítettek. Templom után mind eljöttek a magyarok. Azt mondták, mi már azt hittük, el kell végre kárhoznunk, itt oly sok bünt követ el az ember, megis bántuk, de nincs aki bünbánó szavunkat megértse, akinek gyóntunk volna. Midőn áldozás után fölkerestem őket, egy öreg asszony lépett elé s azt mondta: »Lásza itt engem kinevettek, mert mikor olvastam, hogy méltóságod Amerikában ad missiókat, én mondtam az embereknek, írjunk neki keressen fel bennünket is. Kinevettek engem s azt mondták, ugy anyóka majd az épen azért jött ide Amerikába, hogy bennünket fölkeressen. Én pedig azt gondoltam, hogy no hátha nem írunk, akkor én mindennap imádkozom a szűz Máriához, hogy méltóságod eljőjjön hozzánk. És én tudtam, hogy el is fog jönni.

A jó öreg mély meggyőződése az ima erejében, könnyen elképzelhető, milyen hatást tett az emberekre.

Valamennyien eljöttek az Ur asztala elé

és részesültek a szentségekben, egy héttel később olvastam, hogy robbanás történt a bányában és tizenegyen ott lelték halálukat.

Az amerikai gyárelet szomorú, mert azzal a több keresettel nem áll arányban lelki jólétük. Ötször többet keresnek, de nem ötször boldogabbak.

Ha az amerikai munkás többet keres, mint arannyi valódi szükségleteinek megfelelő, sok esetben orvosra költi el a felesleget.

Itthon még arra helyez bizonyos fokú büszkeséget, milyen lesz a háza, családja, ott ez megszűnik és a legnagyobb keresetet a csapszékben töltik el. És nagy veszély, hogy nincs elegendő lelkipásztor, legnagyobb nehézség mindig az első időkben van, mikor még a nekik ismeretlen nyelvet nem tanulták meg.

A különböző felekezetek dolga volna gondoskodni arról, hogy kivándorló az új hazában is olyan katolikus maradjon, mint amilyen régi hazájában volt. Nem arról van szó, hogy nemzetiségi politikát csináljunk. Ez odakint ki van zárva.

Az az ember, aki kimegy, ha vissza is jön, csak azért jön vissza, hogy rábeszélje az egész családot és kimenjenek mindnyájan. A statisztika, mely a visszavándorlókról szól, a legnagyobb

Értesítés.

Tisztelettel hozom nagybecsű megrendelőim és az uri közönség tudomására, hogy előnyösen ismert közönség rendelkezésére. Modern szabásom, izléses munkám és mérsékelt árain ismeretesek már az uri közönség előtt.

szabó-üzletem

Bémer-térre, Gráf Gyula és Vidor Manó czégek mellé helyeztem át, hol is valódi angol és skót szöveti különlegességeim dus választékban áll az ur-

Ifj. Erdős Albert

— uri szabó —
Bémer-tér, Poynár-ház.

lehetett érteni. Az ellenzék mindenféle tárgyat a főispán felé hajgált. *Zichy* Miklós gróf képviselő az előtte lévő tintatartót vágta a főispánhoz. A tinta az asztalon szétfreccsent s Kubinyi diszmagyarjára is jutott belőle bőven. Közben Kubinyi befejezte esküjét s a pillanatra beállott csöndben azt kérdezte:

— Itt van a királyi ügyész?

Mivel ez nem volt a közgyűlésen, Kubinyi kijelentette:

— Akkor én magam fogom a zavargók ellen megindítani az eljárást.

Erre berekesztette az ülést, feltette a kucsmáját, vaczogó foggal, sápadt arczzal ijedt pillantást vetett az izgalomban égő gyűlésre, sarkon fordult s gyors lépésekkel a lakásába sietett. Ezután ismét felállott *Kálmán* Rudolf, hogy folytassa a beszédét és felkérte a megyei ügyészt, hogy mondjon ő is véleményt a lefolyt aktus törvényszerűsége felől. *Pogrányi* József tisztii ügyész kijelentette, hogy az eskütétel érvénytelen. Beszéde közben megjelent a folyosón egy szakasz csendőr, a terembe ölepett egy csendőrkapitány s gyűlést szétosztásra hívta fel. Óriási felindulás támadt s a megyei bizottsági tagok a Kossuth-nóta éneklése közben kivoultak a teremből. Az utcán a tömeg rengeteg abczugolásba tört ki és százárokkal távolították el a főispán ablakai elől.

Tizenegy óra körül át ment Kubinyi a városbázára, ahol tizenkét órára volt kitűzve a közgyűlés. A polgármester nem volt jelen s így *Farkas* tanácsos ült az elnöki székekben. A teremben alig voltak tizen. Kubinyi minden nagyobb nehézség nélkül letette az esküt, aztán beszédet intézett a közgyűléshez:

— Programom — mondta — lángoló hazaszeretet, a királyi hűség és az alkotmánytiszteltet elvein alapul. En nem ellenségnek jöttem ide s politikai multam garancia arra, hogy becsületesen dolgozni fogok. Ha az ellenzék nem fog engedelmessé válni a rendeleteimnek le fogom tőpörni.

Ezután az önérzetes kijelentés után megígérte, hogy az ő főispánsága Komáromnak szebb jövőt hoz, mint amilyen a multja volt s felkérte a helyettes polgármestert és tisztviselőket, hogy támogassák. A polgármester helyettes nem válaszolt a beszédére, *Gál* Gyula főjegyző

azonban áradozóan kormánypárti beszédet mondott. A főispán erre berekesztette az ülést. A berekesztés után *Boldoghy* Gyula kért szót, de a főispán nem engedte beszélni. A jegyzőkönyvet hitelesítették.

A városban folyton tüntetnek Kubinyi Géza ellen.

NAPRÓL-NAPRA.

A párbaj.

Veszedelemes fattyuhajtása társadalmunknak a párbaj. Igazán ósdi, igazán sötét, régen idejét mult intézménye a középkornak. És csodálatos, mialatt azokat a középkori intézményeket, amelyek szépek, jók, áldásosak, léptenyomon sárral dobálja a modern fölfogás, a mai társadalom s uton-utfélen kipellengérezzi, kicsufolja őket, ettől a bűnös és fonák szokástól, amelynek ferdeségét időtlen idők óta tudja, érzi mindenki, sehogy sem akar elállani. Mikor egy-egy tragikus kimenetelű párbaj hire bejárja az országot, akkor itt is, ott is fölhallatszik a tiltakozás, az itélet: Nem kell párbajozni. Kiszöböljük ki a párbajt. Indítsunk párbajellenes mozgalmat.

És így tovább. Hanem aztán mi történik! Nem egyszer bekövetkezik az a tragikomikus fordulat, amelyre a katolikus sajtó már számtalan alkalommal rámutatott, tudniillik, éppen a párbajellenes ad hoc mozgalmak kezdeményezői, ebbeli nagy szervezkedésük közben néha összeszóalkoznak, amiből sértés lesz és lovagias ügy — párbaj.

Csakugyan, ez a legtalálhatóbb kifigurázása annak a *frivol játéknak*, amelyet a párbaj mellett és a párbaj ellen eddig folytatott a magyar társadalom. Mihelyt kenyértörésre kerül a sor, a teóriák kártyavára romba dől s a párbajellenes akciók vezetőinek már nem volt bátorságuk ahhoz, hogy szembe helyezkedjenek a félkégyelmű, balga, világnézettel és megta-

gadják a *fenegyerekeskedést* az ugynevezett — lovagias elégtételt.

Szeretjük hinni, hogy a külföldi mintára immár nálunk is létesült Országos Párbajellenes Szövetség, amelynek *Bourbon* Alfonz herceg áll az élén, komolyan fogja föl hivatását s az elveket és követelményeket, amelyeket hirdet, meg is tudja valósítani. Erre garanciát találunk a liga igazgató-tanácsában, ahol ha nem is valami tulságos nagy számban, de képviselve látunk katolikus vezéregyéniségeket is. Köztük ifjú *Zichy* János grótot. Utalunk itt arra az akcióra is, amelyet az országgyűlési néppárt kebelében *Giesswein* Sándor és *Simonyi-Semadam* Sándor megindítottak. A két képviselő akciója oda irányul, hogy a párosviaskodás büntetése jelentékenyen szigoríttassék. Jelesül, hogy a kényelmes, kedélyes államfogházi ope-rett szisztémának már egyszer vége szakadjon.

Midőn az eddigi meddő párbajellenes törekvésekkel, amelyek nagy hangon indultak ugyan, de minden keresztény gondolat, minden komoly irány és célutadat vezetése híján szükkölködtek — a párbajellenes ligát s a néppárt parlamenti állásfoglalását e téren, szembe állítjuk, él bennünk a hit, hogy valamelyes eredményt talán mégis csak sikerül elérnünk az évszázados léhasággal, mulasztásokkal, könnyelműséggel szemben.

Egy bizonyos. Az, hogy egyedül a keresztény hit, a tizparancsolat szelleme adhat nekünk erőt, hogy féltreve minden beteges előítéletet és ostoba melléktekinteteket, szembe szálljunk az uralkodó helytelen fölfogással — és semmi szín alatt se párbajozzunk!

Szép példáját adja ennek legujabban *Pini* lovag, a buenosayresi katonai vivóiskola igazgatója. Közelebbről lemondott állásáról s e lépését így okolta meg:

— Tekintélyes és tiszteletreméltó férfiak révén tudomásomra jutott, amit eddig nem nem tudtam, hogy a katolikus egyház szigoruan tiltja és elítéli a párbajt. *Férjui becsület-szavamra fogadom*, hogy többé semmiféle párbajban részt nem veszek, mert azt tiltják az isteni és emberi törvények.

Ez a helyes beszéd.

(h)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 30. Rendkívüli városi közgyűlés.

Deczember 17. Városlayválasztás.

Deczember 3., 5., 10., 12., 17 és 19. Előadás a Katolikus Legényegyletben.

Szmrecsányi püspök utazása.

Ismét hirt hallunk a mi szeretett főpásztorunkról, kit betegsége távoltart tőlünk

Az őszt Budapesten töltötte, még mindig gyöngéledő püspökünk, hol papjai és hívei közül többen meglátogatták.

Mindannyian konstataáltak, hogy a püspök — bár kissé megsoványodott — különben elég jól érzi magát. Szelleme friss, kedélye derült, érdeklődik minden iránt, egyházmegyéje fontosabb ügyeit ő maga intézi, de a város és a társadalom különféle dolgai iránt is kérdezősködött, a lapokat szorgalmasan böngészte, vagy udvari papjával olvastatta.

Most, küszöbön állván a hidegebb

részben hamis, mert fölírja ugyan, hogy hányan mennek ki és hányan jönnek vissza, de nem jegyzi fel, hogy a visszatértek közül hány fordul a legközelebbi hajóval vissza Amerikába.

A lelkeszek föladata odakint csak az, hogy óvjuk meg őket, hogy pogányokká ne legyenek. Az első vasárnap még elmegy a templomba és nem ért meg az istentiszteletből egy szót sem. Még néhányszor elmegy, aztán azt mondja, hogy majd imádkozik otthon, meghallgatja ott is az Isten. Egy ideig meg is teszi, aztán ez is elmarad. A gyermek hitoktatásban nem részesül, vagy csak felületesen. Meggyőződése selejtes és az ilyen viszonyok közt felnőtt idegen gyermek adja azt az amerikai salakot, amelyet annyiszor hányanak igazságtalanul szemünkre. New-York külvárosai telve van az emberiség ezen szomorú alakjaival, közzük tartoznak, közülök kerültek ki az anarkisták, bombakészítők, akik a köztársaságok elnökét megölték, és akik minden bűnre készek.

Ezt kell meggátolni s ebben tehet sokat a papság. Ha lesznek lelkeszek, akik beszélnek magyarul a magyarnak, svédül a svédnek, olaszul az olaszna, hogy a kivándorló ne vesztse el odakün ideáit, akkor megmentettük őt a tisztességtől, a társadalomnak és az örök valóságának.

Ha attól a szegény munkástól elveszük a hitet, nincs annak többé semmije, ami visszatartsa a büntől. És ezt nagyon jól látják az amerikaiak és erre nézve nagyon érdekes tárgyaláson volt a köztársaság elnökével.

Legnagyobb elismeréssel kell megemlékezni *Rosewelta*ról. Ő volt az, aki először vett annyi bátorságot, hogy nyíltan dicsérje

a mi templomainkat, támogassa katolikus intézményeinket és aki sohasem mulasztja el hangoztatni, hogy nem elég zászlókat lobogtatni hanem tetteknek kell következniük, csak úgy lehet megadnunk az igaz hazaszeretnek legelső biztosítékát és ez a természetfölötti erény a család, a gyermek, a szülők szeretete és imádat Istennel szemben. *Rosewelt* ezt minden alkalommal hangsúlyozza és ezt mondta. És megmondhatom azt is, ő azt találta, hogy lelkeknek működése a különböző hitközségekben csak kívánatos lehet és minden honpolgárt hála kell hogy kötelezzen. Nagy szó ez, ha azt a leghatalmasabb köztársaság elnöktől halljuk.

Annál érdekesebb volt ez, mert a követségünk fiatal ügyvivője nem látszott tisztában lenni egészen a magyar lelkeszek működését illetőleg. Hallottam pár panaszt, hogy a lelkeszek nem kapták meg követségünk részéről nemcsak a támogatást, de jó indulatot sem, amelyet megérdemelték volna.

A *Rosewelta*nál való fogadtatásra is akárok egyet-mást megjegyezni. Mi azt hisszük, hogy odaát Amerikában nagy a demokrácia. *Windsorban* *Victoria* királynőnek várába és az orosz császár téli palotájába soha olyan kordonon nem kellett áthatolnom, mint a washingtoni fehér házban. Éppen nem olyan demokratikusok az ottani intézmények, mint hinnők. Egy vasutkirály társaságában volt ezt látni al kalmam. Az illető *Wedingottban* volt és egészen igénytelenül nézett ki, a mint be akar menni a fogadtatásra a teremőr eléje áll s azt mondta, hogy nem lehet.

— De én megvagyok hívva — magyarázta a milliomos.

(Vége köv.)

idő, orvosai tanácsára délvidékre, enyhébb éghajlat felé utazik püspökünk.

Ma indul udvari papjával *Brém* Lőrinczczel — ki február óta vele van — a Rivierára, *San-Remó*-ba, hol a hidegebb hónapokat fogja tölteni.

Adja Isten, hogy a zord idő multával viruló egészségben térjen vissza egyházmegyéjébe, hol papjai és hívei, az egész osztatlan társadalom szeretettel várják a kiváló főpapot.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket: *hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Papszentelés.** *Münch* Szilárd nagyváradi egyházmegyei diakonust, ki két év óta a budapesti egyetemen készül a közepiskolai tanári pályára, *Kohl* Medárd püspök áldozópappá szentelte s a napokban mutatta be az első szent mise áldozatot.

* **A megüresedett tisztviselői állások betöltése.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottságában mind erősebb az a törekvés, hogy a városi tisztviselők létszámát, helyes beosztás alapján leszállítsák. Erre czéloz az az indítvány, amelyet dr. *Halász* Lajos bizottsági tag nyújtott be tegnap Nagyvárad város törvényhatóságához. Az indítvány a következő:

Utasítja Nagyvárad törvényhatósági bizottsága a város polgármesterét és tanácsát, hogy a városnál megüresedett és a jövőben megüresedő állások közül a törvényhatósági bizottság megkérdezése nélkül egyetlen egyet se ne töltsön és a betöltés iránt se tegyen lépéseket.

* **A vízvezeték felülvizsgálata.** A nagyváradi vízvezeték az elmúlt évben bővítették ki, úgy, hogy most már az összes utcák el vannak látva vízvezetési csőhálózattal. Mivel a munkálatokra vonatkozó jótállási idő már lejárt, a vízvezetési bizottság hétfőn, december 4-én délután a kibővítés felülvizsgálata czéljából ülést tart.

* **A tizenegyedik gyógyszertár.** Mióta a tizedik gyógyszertárt a belügyminiszter Nagyváradra engedélyezte, egymásután érkeznek be a kérvények a belügyminiszterhez czimezve Nagyvárad városához, a tizenegyedik gyógyszertár engedélyezéseért. Tegnap *Vágh* János hites gyógyszerész, felső-szigeti lakos adott be kérvényt, amelyben a Sztaroveszky-Ritoók Zsigmond és Csengery-utca torkolatánál felállítandó személyjogi gyógyszertár engedélyezését kéri,

* **Fellázdak a tanítójuk ellen.** Bihar-nagybajomi tudósítónk közli velünk telefonon, hogy az ottani dazdasági ismétlő-iskola növendékei tegnap fellázdak oktatójuk *Kállay* Zsigmond ellen, mert egyik növendékkel szemben szigorubb fenyítéket alkalmazott szükségből s pofon ütötte. A növendékei neki támadtak a tanítónak s már veszedelmessé vált a helyzet. Amikor a tanítónak sikerült kimene-külni a tanteremből a felbőszült ismétlő-iskolások elől s egyik tanító társának lakásába szaladt s ott bezárkózott. A fiuk ekkor sem vonultak vissza, hanem ostrom alá vették a

tanítói lakást s kezdték az ablakokat is törni, de ekkorra már csendőrök is érkeztek a helyszínére a községi előljárósággal és rendet csináltak.

* **A pápa és a magyar püspökök.** Mint Rómából írják, az új püspököket praecónisáló consistorium december tizenegyedikén lesz. A négy új magyar püspököt az a kitüntetés fogja érni, hogy december huszonharmadikán fölszentelésüket a »magyar nemzet és hazánk iránt való végtelen jó indulalából«, a pápa személyesen fogja végezni. A nagyjelentőségű aktusnál *Várossy* Gyula kalocsai érsek és gróf *Mailáth* Gusztáv erdélyi püspök fog segédkezni a pápa direkt fölszólítására. A négy püspöknek már december tizenegyedikén ott kell lenni Rómában a titkos consistoriumon. Hogy a pápa sajátkezüleg szenteli fel a négy püspököt, bizonyára fölemelő hatással lesz a magyar katolikus hívek körében, mert az eset példátlanul áll a magyar egyház történetében.

* **Szabályrendelet az új vágóhidról.** A főkapitány a városi tanácstól megbízást nyert, hogy ez immár elodázhatatlanul szükséges új közvágóhid közel jövőben remélhető megépítése és megnyitására az itt követendő eljárást szabályrendeleti tervezetbe foglalja és ez újrendre vonatkozó tervezetét terjessze be. A főkapitány tegnap délutánra értekezletre hívta *Komlóssy* József gazdasági tanácsost, *Köszeghy* József főmérnököt, *Szűcs* Géza t. főszámvevőt. Az értekezleten a főmérnök ismertette az új és teljesen modern vágóhid tervét s az építéssel járó költségeket is. Az értekezlet, mielőtt érdemleges tárgyalásba bocsátkozott volna, megállapodott abban, hogy mindazon nagyon vidéki városoktól, ahol modern és a közelmúltban épült ily közvágóhidak és jégkamrák vannak, — számbeli kimutatást szerez be arról, hogy minő magasak ott a fogyasztási adótételek, minők a vágási díjak és milyenek a hus árak. Ez adatok beszerzése után valószínűleg a jövő hét végén ismét összehívja a főkapitány az értekezleten jelen voltakon kívül még *Kondor* és *Alexander* állatorvosokat, valamint *Masztics* *Vladimir* vágóhídi felügyelőt is, és ezen értekezleten állapítják meg véglegesen, Nagy-Várad város új vágóhidja (marha és sertésvágóhidja) és jégkamrája vonatkozó új szabályrendeletet.

* **Jakabok és a tanonczotthon.** Hogy a katolikus tanonczotthon intézménye mily áldásos, mutatja az a gyalázatos aknamunka, amelyet a vörösek folytatnak ellene. Budapesten is, egyebütt is; mindenütt, ahol csak működik. Kolozsvárnak is meg van a maga katolikus inasotthona, amely vásár- és ünnepnapok délutánján oktatja a tanonczokat s valláserkölcsei érzésüket ápolja, *Mailáth* Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök hathatós anyagi és morális támogatása mellett. Nagy szála a kolozsvári vörösek szemében ez a derék otthon. Mint egy kolozsvári ellenzéki lapban olvassuk, a helyi szakegyletek piszkos aknamunkát indítottak ellene. A mult vasárnap ugyanis, mikor a délutáni oktatásnak vége volt, a szakegyletek megbízók által csábították oda a tanonczokat és rá akarták őket bírni, hogy irakozzanak be a szakegyletekbe. *Hetenkint adózás gyanánt egy-egy fiura 5 krajczárt vetnének ki* s ezért majd a szakszervezet kioktatná a kelepcczébe került romlatlan gyermekeket a világboldogító tévtanokról, a szabadszerelemről,

földfelosztásról s mindarról a tengersok zöldségről, amit a szocialista német írók utopisztikus tanaihoz hozzáfűznek a kolozsvári fantáziák. A tanonczok azonban panaszkodtak a törbeejtés ellen s megmaradnak továbbra is a tanonczotthon tagjaiként és eljárnak a vasárnap délutáni tanításokra s az öt krajczárokból vesznek majd a karácsonyi ünnepekre új kabátot és új kalapot. Ebből bizonyára több hasznuk lesz, mintha vallás és hazaellenes tanok méregcseppjeit szívják magukba s fillérekkel hozzá járulnának oly mozgalom erősítéséhez, mely saját hazájuk kárára a nemzet ellenségeinek szövetségével nem jót akar a munkásságnak, hanem csalódást és szenvedést. — Eddig a kolozsvári ujság, amelynek híréből újabb bepillantást nyerhetünk a vörösek fegyvertárába. Nekünk még nincs katolikus tanonczotthonunk. Ami késik, nem mulik.

* **A népfelkelők obsitja.** Nagyvárad város katonaugyosztálya a következő hrdetményt adta ki: Felhivom az itt tartózkodó helybeli és idegen illetőségű 1863 évbéli születésű katonailag kiképzett népfelkelőket, hogy végelbocsájto okmányuk átvétele végett a városi katonai ügyosztályánál: (Városháza II. emelet 32 számú szoba) birtokukban levő népfelkelő igazolványi könyvükkel a hivatalos órák alatt saját érdekükben jelentkezzenek. Nagyvárad 1905 november hó 25. *Darvassy* Lajos, tanácsnok.

* **Tóth László elhunyt.** Biharvármegye egyik leggazdagabb virilise, *Tóth* László szalárdi nagybirtokos tegnapelőtt elhalt Budapesten. *Tóth* Lászlónak a szalárdi nagyterjedelmű birtokon kívül Köröstarjánban és Bihar-nagybajomban voltak nagybirtokai, azonkívül egyike volt a legtekintélyesebb kőbányai sertéskereskedőknek. Fáradhatlan munkával szerezte milliókra rugó vagyonát s e mellett puritán egyszerűségben élt. Halála 78 éves korában következett be. Hét gyermeke gyászolja halálát, fiai: dr. *Tóth* László, *Tóth* Mihály, *Tóth* István, *Tóth* György, ezeken kívül két leánya *Horváth* Jánosné és *Tölgyesi* Arturné. A halálhír Szalárdon általános részvétet keltett, mert az egész község hálával van eltelve az elhunyt iránt bőkezű jótéteményeiért. A temetésre, mely ma, csütörtökön délután 3 órakor lesz Budapesten, Szalárdról küldöttség utazik a fővárosba.

* **Elmebeteg a rendőrségen.** Tegnap délelőtt *Gerő* Ármin rendőrkapitánynál hivatalos helyiségében egy tisztességesen öltözött középkorú nő jelent meg és elmondta szépen, hogy ő *Duma* Katatin, Belényesből jön s az a kérése, hogy tartóztassák le, mert az ő lelkét nagy bűn terheli. Ugyanis édes anyját négy évvel ezelőtt megmérgezte tulajdon veje, aki Belényesen gimnáziumi tanár és ő ezt látta. Négy évig hallgatott, de most már lelkiismerete kényszeríti arra, hogy felfedje a szörnyű titkot. A nő viselkedése beszéde folyamán mind zavartabb lett, szavai mindinkább értelmetlenné váltak, úgy annyira, hogy a kezdetben mit sem sejtő rendőrkapitány tisztába jött, hogy a szerencsétlen nő elméje meg van zavarodva. Kiméletesen a rendőrségen azonnal megvizsgálta a városi orvos a nő elmebeli ál-

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott ákra.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és síffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérművek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és matraccok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batlist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések. o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o

lapotát és a megfigyelés alapján a rendőrség csakugyan beszállította a szerencsétlent az elmeorvosintézetbe. Duma Katalin így most már nem foglalkozhatik köz- és mindenféle ügygyel, mert szegény mindenfelébe szerette magát beleártani és úgy magánosokat, mint hivatalos személyeket szüntelen hol személyesen, hol összefüggéstelen levélben háborgatott.

* **Vuncsi aszfaltkopléból.** Mindennek vége lesz egyszer, talán még az aszfaltozásnak is, ha nem is egyhamar. Szomorodott szívvél jelentjük, hogy holnap jelenik meg az utolsó koplé, a *huszonötödik*. A mai három egy kissé sáros, de mégsem annyira, mint . . .

Aszfaltkészítés

Főzik, öntik, füst van és bűz, simára verik, Csupa lyuk lesz, csákányokkal fölszededgetik; Ujra főzik, Istent, szentet nem kimélve már: Így készül a nagyváradi méregdrága sár! Csuf, csuf, csakugyan szizifuszi tines, Főzik is, öntik is, soha vége nincs, Hangnemük béduros, egy kissé heves, Ej, haj csunya füst hess, hess, hess!

Dionysios contra Aphroditén.

Szól a zene, érti jól az Emke cigánya, Sörrel-borral busul a sok fekete kánya, Bémer-téri szép galambhoz köztük egy se száll, Mert, mióta aszfaltunk van, szörnyű ám a sár! Csuf, csuf, csakugyan as itali tines, Nodehát van e nép, hol ily-smi nincs, Bor lehuz, sár ijeszt, innen ne mehess, Ej, haj csuf madár hess, hess, hess!

A megsiratott macskafejek.

Hiába van robbanás, bűz, nagy zenebona, A Eöuteza rezgő latyak, aszfaltkocsonya, Keresztben a koci utra pallót vessenek, Nehogy visszasirjuk még a macskafejeket! Csuf, csakugyan a pocsolya tines, Tudom én, hogy ilyen sehol másutt nincs, Fejre füst, lábra sár, ez rettenetes! Ej, haj csunya sár, hess, hess, hess!

* **Automobil-kiállítás.** A budapesti magyar automobilklub elhatározta, 1906. évi ápr. hó 1-től 17-éig a városligeti iparcarnokban fogja rendezni a *III. nemzetközi automobil-kiállítást*. Megalakult a végrehajtó-bizottság is elén *Born* báróval, *Zichy* Béla Rezső gróffal, valamint *Molnár* Akos dr.-ral, a székelyhidi kerület agilis, népszerű országgyűlési képviselőjével. A végrehajtó-bizottság permanenciában van s vidéki tudakozódásokra készségesen válaszol. Személyes, vagy levélbeli megkeresések Budapest, Andrássy-ut 10 szám alatt nyernek elintéztést.

* **Hütlén postakocsis.** Tegnap reggel a szokásos postaszállítást eszközölte Réven. Nyéki Sándor postakocsis. Ezideig szolgálatát pontosan és hűségesen végezte, azonban tegnap reggel valahogy megsejtette, hogy nagyobb összegű pénzt fog szállítani. A pénz 686 korona volt. Ennyi pénzt ő még egy csomóban nem látott és mindjárt csábító hatalmába is esett a pénznek. A zsák, melyben a leveleket szokta szállítani, lakattal volt lezárva. A kocsis a lakat kulcsát ellopta és így a pénzt magához véve megugrott. A csendőrség a nyomozást azonnal elrendelte, melynek meg is lett az eredménye. Nyékit elfogták és 500 koronát nála meg is találtak. A hiányzó pénz helyett pedig egy csomó új ruhát. A kocsist letartóztatták.

* **Időjelzés.** A magy. kir. központi meteorológiai intézet időjelzése november 30-ára: enyhe, nyugaton sokhelyütt csapadék.

x **A közönség érdekét** mozditotta elő **TESZLER SIMÓN** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, *posztónagykereskedését szabászati teremmel* bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalato-

kat szerzett szabászt szerződtetett, ki a legdivatosab faconok készítésével a legkényesebb izlést is kielégli, s így bárki *egyharmadrésznivel olcsóbban*, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmébből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölt kívánságra dus collectióját bármikor rendelkezésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

F ü s t.

Mosolygó aureóla.

A jóságos apostol megint itt jár közöttünk. És mosolyog. Nekünk legalább úgy tetszik, hogy a hatalmas fehér birodalom pátrónusa esztendőnkint egyszer nevenapján letekint a földre s végig néz a világon. Amíg benne élt, régen, nagyon régen s Kappadóciától a Volgáig vitte a keresztet — egyfelől a rajongó szeretet, másfelől gyilkos gyűlölet haladt nyomában. Mint a jóügy apostolainak mindenkor. A gyűlölet győzött, a szeretet elbukott.

Ám az égi szent mindent megbocsátott s ma derűsen köszönt be hozzánk. Mintha soha senki sem vétett volna ellene. És itt jól esik bevallanunk, hogy vele szemben a világ is sokat ekszpiált már. Lám, a ferde kereszt — *crux decussata* — a amelyre feszítették, czimere lett Burgundiának.

Jó Fülöp részben az ő tiszteletére alapította az *aranygyapjasrendet*, amelynek fényes ünnepét nagy pompával éppen ilyenkor ülik meg Bécsben. Nagy Péter is az ő nevről nevezte el a mai napig *legnagyobb orosz rendet*, amelynek ismeretes föllirata: *S. (anctus) A. (ndreas) F. (atronus) R. (ussae)*. Oroszországban, Flandriában, Hannoverában sokáig forgalomban voltak az *Andráspénzek*. De hiszen még az egész november hónapot is róla neveztük el. Hogy a sok Andrásról, meg Szent Andrásról keresztelt *falut* ne is említsük.

Jó, jó, mondhatná az a bizonyos nyájas olvasó, mindez kétségkívül kedves, gyöngéd momentum, azonban aligha ez a derű, a mosoly forrása a mai napon.

Az olvasónak, akinek egyébként természetesen üdv legyen — igaza van. Nem ezért mosolyog a szelídlelkű mennyei vendég. De im, elébe járulnak az ő hűséges fiai. Nálunk Magyarországon az igénytelen, jólelkű *Andrások* — akik bizonyára nagyon haragudnak most *Rudnayra* és az ő mihaszna *legényeire* — a bagaria-csizmás *Andrisok*, az elegáns, törtető *Andorok*, a komoly, diplomatikus *Endrők* s a könnyűvérű, esélcsap *Bandik*. Másutt, más néven, más kiadásban ugyanezek. A jó fiuk mind oly vidámak. Városon is, de kivált falun. Hej haj, ott ilyen időben nagy a dinom-dánom. Kellő határok közt mégis. Nincs utána számbámom. Nos, akik Andrásnapot ültök, akár vendéglátók legyetek, akár vendégek, nem éreztek e valami csiklandozó vidámságot a szivetek táján, ami speciális jellegét teszi az ünnepnek? Mi úgy véljük ez az apostol szelleme, amint besuhan mosolyogva lelketekbe s ott derül közöttetek, amíg mértékletesen, szépen mulattok.

Ugy-e, hogy itt már van ok a józú mosolyra? Vgadjatok hát így, amikor stilszerűen elnótázzátok a szegény *Kerekes* András románcaját, akinek nem volt párja hat taluban s akit szivtelenül megcsalt a flirtelő *Piros Panna* . . .

Nini! Panna és a flirt. Már majdnem jó nyomon vagyunk. Mindjárt megtaláljuk a mosolynak még jobb, még sokkal duzzadóbb, csobogóbb forrását. Ott vannak a nevető lánysemek, a frizurás fejcskék s az ilyenkor babonás izgatottsággal dobogó lányszívek. Hogyne mosolyogna az áldott lélek, mikor a főköltő alá vágyakozó hosszuhaju hadseregen végigtekint.

Megtenyegeti őket és mondja nekik, hogy a *parancsolt börtöket* tartsák meg, ne pedig házassági *órakulomokat* keressenek. Intelme alatt nyilván össze is ránczolja egy pillanatra a homlokát. Mintha neheztelne. De ez csak egy pillanatig tart. A kíváncsi szivecskék türelmetlenül faggatják, mondaná meg nekik, ki lesz hát — Ő. Nem az álmodó hőse. Ennél szürkébb: Ő. Szürkébb, komolyabb, fontosabb. *A férj*. Az ember. Az uruk.

Már hogyne mosolyogna ilyen bohókás kérdéseken a glóriásfejű apostol. Ha *babona* volna, haragudnék. De nem az! Tréfa. Moka. Bohóság.

Ahogy a parkett magyarsága mondja — *hecce*. És elég jó. Elég ártatlan. A szent is megmosolyogta ezt a földi hívságot, amely végtére senkinek sem vét. Látja, amint koplalnak a férjkeresők, látja azt a bizonyos félpohár vizet az asztalon s ama kimondhatatlan, elcsent férfiruha darabot, ott a vánkosok alatt. És látja a kacagató *álmakat*.

Márta, a diszkrét, méltóságteljes leány például *Bélat* álmolja meg. A mostani, az igazi nagybettűt. Lehetséges-e? Hiszen apácska hallani sem akar — a léha fiuról. Ugy ám, csak hogy Béla letette a második alapít, abszolválta s ma szolgabíró. Ki hitte volna? Nos, Márta most megálmodta *András-éjszakáján*. Nem pompás dolog ez? Kár, hogy csak álom . . . *Paulácska: Ferenczet* látta álmában. A csöndes, pápaszemes tanárjelöltet. Pedig Palika Schrankenberg főhadnagy urról szeretett volna álmolni. Isten neki! Ugy sincsen kauczió. Legyen hát Ferencz! Csak már egyszer legyen valaki . . . Ah! De hogy járt a kokett, jukter *Terus. Fánost* látta — a *hetest*. Br. Igazán izléstelen álom. Dühében vörösré sirja a szép kék szemét a boldogtalan Terus.

S a földönjáró szent mindezt látja. Természetes, hogy mosolyog. Még az ólomöntöket is látja. Talán bizony ti nem mosolyognátok a kedves, bohókás jelenetek láttára!

Mi is derűsen gondolunk ilyenkor a régi időkre, amikor bajuszunk talán rövidebb volt, vagy talán még nem is volt. S amikor, meglehet, minket is megálmodtak. Mi is álmoltunk akkor még. Sok mindenféléről. Csak a *Pokol-utcsáról* nem, amelyen most aszfaltot kazánok, valóságos lucziferi szurkos, tüzes üstök közt járunk végig, munka után, késő éji órán. Talán el is szomorodnánk, ha itt nem suhanna szivünk mellett *Szent András apostol*, emitt éppen végig jár a városon s mosolyogva lesi az álmokat. Derűs a szeme, jóságos a szíve, áldó a két keze s amint fölragyog az aureolája, úgy nézzük, mintha azt is mosolyból szötte volna számára az ég névnapj ajándékul . . .

Lulu.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: János vitéz A.

Péntek: János vitéz B.

Szombat: János vitéz C.

Vasárnap: d. u. Gésák. este Parasztbecsület (R. Keményffy Gizella vendégszínház.) Pílangó kisasszony (bérletszűnet.)

A színügyi bizottság ülése.

Napok óta hirdették, hogy Nagyvárad város színügyi bizottságának zajos ülése lesz s szóba kerül a szubvenczió kérdése is. Azonban a híresztelés nem teljesedett be s csupán annyiban volt zajos az ülés, hogy egyszerű máskor 4—5 bizottsági tag is beszélt egyszerre. Szubvenczióról szó nem került, annál többet beszéltek az utóbbi hetekben lefolyt előadásokról, amelyek között voltak kitünők, de kerültek kritikán aluliak is.

A decemberre bemutatott műsor különben igen jó, nemcsak azért, mert öt új darab van benne, hanem a reprizek is majdnem mind jók.

Az ülésen dr. Hoványi Géza elnöklete alatt dr. Radó Ignác, dr. Gyémánt Jenő, dr. Kurländer Ede, Stark Gyula, dr. Halász Lajos, dr. Moskovits Iózsef, Beczkay Lajos, dr. Dóri Ferencz, dr. Mihelyi Lajos biz. tagok, Somogyi Károly színigazgató és Juricskay Barna jegyző voltak jelen.

Elnök bejelentette, hogy a múlt hónapban a kitűzött darabok közül hatot nem adott elő az igazgató.

A jelentés kapcsán dr. Gyémánt Jenő kifogást emelt az előadásokkal szemben. Egyes darabokat nagyobb gondnal és összjátékkal adjanak elő.

Somogyi Károly hivatkozik a legutóbbi sikerült előadásokra.

Dr Halász Lajos felvetette Monna Vanna előadását, amelyben a legnehezebb szerepet egy kezdő fiatalember játszotta s teljesen el-
ejtette. Bánk Bánt zsufolt ház előtt rosz elő-
adásban hozták színre. A szerep kiosztás rosz
volt.

Dr Hoványi Géza a Monna Vanna elő-
adásra megjegyzi, hogy az illető fiatalember
kierőszakolta, hogy Prinzivalet adhassa. Előre
látták, hogy a különben tehetséges ifju össze-
töri teljesen ezt a nagy szerepet. Az igazgató
nem hibás ebben a dologban.

Dr Radó Ignác a nehézséget ott látja,
hogy minden 3-4 napban más darabot kell
a társulatnak előadni s így kevés idő jut a
próbákra. Kifogásolja, hogy Hajnalt tenorista
szerepekben léptetik fel.

Dr Döri Ferencz indítványára kimondot-
ták, hogy jövőben csak a színügyi bizottság
beleegyezésével léptethet fel kezdő színészeket
az igazgató.

A deczemberi műsor.

Ezután az elnök bemutatta a deczembere
hónapra összeállított következő műsört:

Parasztbecsület,	A párbaj (uj).
Pillangó kisasszony,	Smolen Tóni (uj),
Mikádó,	Becstelenek,
Üdvöske,	Miss Hobs,
Bolond,	Titok,
Michu-leányok,	Józsí,
Pesti nők,	Ember tragédiája,
Gésák,	Vörös sapka,
Mulató istenek,	Sárga csikó,
János vitéz,	Télen,
Bohém szerelem (uj),	Falu rossza (ifj. előadás)
Ferichó falai (uj),	

A műsört vita nélkül elfogadták.

A szerződésesek.

Ezután hosszabb vita keletkezett a szer-
ződésesek tárgyában.

Dr Halász Lajos azt kíváná, hogy a
szerződésesekre vonatkozólag ne csak Virágva-
sárnap előtt mutassa be az igazgató, hogy a
színügyi bizottság nyilatkozhasson, kit bocsa-
son el az igazgató.

Dr Hoványi Géza a szerződéseseket megfelel-
nek tartja. Az igazgató óhajtja, hogy egy érte-
kezleten megbeszélje a szerződéseseket a bi-
zottsággal.

Dr Döri Ferencz azt kifogásolja, hogy az
igazgató mindég cseréli a tagokat.

Dr Radó Ignácnak az a véleménye, hogy
a színügyi bizottság csak a régi tagokra mondhat
véleményt. Az új tagokat nem ismerik. Ha
valakire kimondják, hogy szerződtesse az igaz-
gató, az felcsigázza a fizetését. Személyi kér-
dések nem nyílt ülésben, hanem bizalmas
tanácskozásban tárgyalják.

Somogyi Károly példákkal illusztrálja, hogy
mily nehéz igazgató helyzete a szerződéses-
seknél.

A felvetett kérdésben határozatot nem
hoztak. Az igazgatóra hizzák, hogy a hallottak-
ból leszűrje a tanulságokat.

Ezzel véget ért az ülés.

R. Keményffy Gizella Nagyváradon.

A színügyi bizottság tegnapi ülésén jelentette be
az igazgató a szezon első opera előadását, a
melyre tudvalevőleg budapesti vendéget hoz-
nak: Rónáné Keményffy Gizellát. A hírneves
énekművésznő Mascagni gyönyörű operájában,
a »Parasztbecsület«-ben lép fel, melynek női
főszerepét, Santuzzát éneklí. Az előadás iránt,
a mely bérlétszünetes, igen nagy az érdeklő-
dés és már sokan biztosítottak maguknak elő-
jegyzéssel helyet. A Parasztbecsületet a »Pil-
langó kisasszony« előadása fogja megelőzni, a
czimszerepben Gerlaci Herminnel.

János vitéz — szerepcserével. Ma és
holnap este »János vitéz«-t ismétlik meg a
színházban, a főszerepek cseréje mellett. Neve-
zetesen ma este Arady Aranka játssza János
vitézt, míg Gerlaci Hermin lesz Iluska. Holnap,
pénteken a két primadonna felváltja a két sze-
repet Gerlaci Hermin lesz a darab főhőse és

Arady Aranka az ő szerelmes Iluskája. A kö-
zönség körében meleg érdeklődés nyilvánul a
két előadás iránt. A műsorban így némi válto-
zás is esik, a »Lear király« előadása elmarad.

SPORT.

Vadászat a Fácánosban. A 1. sz.
püspökségi Fácánosban e hó 28-ikán tartott
Keltz Gyula cs. és kir. kamarás jól sikerült
vadászatot a következők részvételével: Erős
Rezső, Oszterlamm Armin; Papp Imre, Jancsó
Lajos, Balogh Kálmán, Sterba Szabolcs, Hoff-
mann Henrik, Somogyi Kálmán, Fischhof Frigyes,
Hesz Agoston. A vadászat meglehetősen szép
eredménnyel végződött, amennyiben terítékre
került 2 drb. róka, 62 drb. nyul, 105 drb.
fácán, 2 drb. fogoly és 3 drb. szalonka. A
rókákat Oszterlamm Armin erdőfelügyelő lőtte.
A hajtásokban az utolsó három volt a leg-
érdekesebb, hol a fácánok lassankint az
utolsó táblákba szorulva egyszerre tömegesen
20-30-asával röppentek fel, igazán szép lát-
ványt és zsákmányt nyújtva a körülálló vadá-
szoknak. A jól sikerült vadászatot Sterba Sza-
bolcs urad. erdősz. rendezte, nagy szakavatott-
sággal és kitűnő buzgalommal a jól begyako-
rolt személyzet segítségével; a szép fácán
állomány nevelése is nagyrészt az ő fáradszorgalmának köszönhető. A sikerült vadá-
szatot este 7 órakor a püspöki széklakban
dus lakoma követte.

IPARÜGYEK.

Ipartestületi gyűlés. Az ipartestület
előjárósága i. hó 30-án, Csütörtökön délután
5 órakor tartja meg a havi rendes ülését,
melyen az ipartestület kebelébe tartozó iparos
polgárok mint hallgatók részt vehetnek. Nagy-
várad 1905 november 30 án. Bertsey György,
ipartestületi elnök.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, nov. 29. (Saját tud. távirata.)
Kristóffy a pestmegyei állami pénztárhoz ren-
deletet intézett, amelyben a tisztviselők deczeme-
beri fizetésének kiutalását megtiltja. Laszberg
kijelenti, hogy nem igaz, mintha a tisztviselők
fegyelmi büntetésével fenyegetőznék. Tény
aeonban, hogy Vigyázo ténykedésének megaka-
dályozása iránt intézkedett. — A belügyminisz-
ter eltiltotta rendeletileg a tisztviselőket poli-
tikai pártgyűlések rendezésétől. — Széll Kál-
mán, Lukács László, Csáky Albin gróf hir
szerint új szabadelvű-csoport toborzását terve-
zik, melynek főadata lenne a Fejérváry-kor-
mány megbuktatása és békés kibontakozás
előkészítése.

Kassa város törvényhatóságánál ma pró-
bálkozott Pongrácz Ferencz gróf főispán, de
sikertelenül. Feleségével jött el a közgyűlési
teremig, hogy bántódása ne essék. Senki sem
ült vele egy sorba. A székeket messze elvették
az övé mellől. Óriási zaj fogadta.

— Távozzék! kiáltották. Itt csak tisztessé-
ges embernek van helye!

A főispán végre is kénytelen volt távozni.
Reszketett az izgalomtól. Aztán a rendőrkapi-
tány 30 rendőrrel törtetett a terembe s föl-
oszlatta a közgyűlést. A jelenlevők a Kossuth-
notát énekeltek.

Kecskemét nem vette tudomásul Laszberg
kineveztetését. Kristóffy paktumot ajánlott Haj-
dumegyének. Ha a megye az önkéntes adók
és ujonczok ügyében kezére jár a kormányak,

akkor a megvont dotációt folyósítja a tisztvi-
selőket pedig nem vonja felelősségre. A megye
hallani sem akar a paktumról. Egy budapesti
esti ujság a félhivatalos czáfolattal szemben
pártonkívüli forrásból azt az értesülést veszi,
hogy a kormány egész komolyan foglalkozik
az új választásokkal, amelyek márczius derekán
lennének.

Az ügyészség a rendőrség följelentése
folytán nyomozza azokat, akik a budapesti
vármegyeház ajtáját eltorlaszolták. Hatóság el-
leni erőszak czimén folyik ellenük az eljárás.

A vezérlőbizottság nem deczember 5-én,
hanem 4-én délután 5 órakor ülésezik a Lu-
kácsfürdőben, ahol Kossuthot gyógykezelik.
Kassuth állapota egyébként tetemesen javult.

Miután pedig a magyar politikai élet soha-
sem lehet meg lovagias ügyek nélkül, ma is
akadt újabb.

— Kubinyi Géza fia, Zichy Miklós gróf-
nak, aki apjához vágta a tintatartót, azt kiál-
totta:

— Ön gróf? Ön közönséges komisz fráter!
Zichy Miklós gróf provokáltatta ifj. Kubinyi
Gézát. — A Keglevich—Rudnay affaireban
Keglevich segédei az elégtételadást függővé
teszik a kaszinói kigolyozási-ügy elbírálásától.
A kolozsvári »Ujság«-ot elkobozták.

NYILTTÉR.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és
fürdőberendezések, valamint minden-
nemű **tűkőr**, **réz- és vasbutorok** a
lehető legszolidabb árszámítás mellett a leg-
szébb kivitelben szereshetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel mellett készülnek
minden e szakmába vágó **asztalos**, **kár-
pitos** és **diszító** stb. **munkák**, **javi-
tások** a legjutányosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel

Büchler Márton.

Bumbera Imre

polgári- és papi-szabó

Nagyvárad, „Bazár“-épület, színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és
Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy
a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű**
ÓSZI és **TÉLI** szöveteim raktáron vannak,
melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás

szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét **SIMA, FEKETE** áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reveranda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legegyszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka, jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok. Nagybecsű megrendeléseit kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,
1834 polgári- és papi-szabó.

Kitűnő alkalom!

Kiárusítás!

Kiárusítás!

N é h a i

Patá Manó

ékszerész-üzletében lévő áruk

f. évi november hó 16-ától kezdve

hatósági engedély alapján kiárusítatnak.

Mélyen leszállított szabott áron kerülnek eladásra az összes raktáron levő nagymennyiségű tárgyak, u. m.:

arany és ezüst ékszerek, briliánsok, férfi és női arany és ezüst órák és lánczok, nickel tárgyak, evőeszközök, függők, gyűrűk, szemüvegek és látszerek, mindennemű modern és szécsessziós dísz tárgyak.

A kiárusítás a fő-utczai Orsolya zárda mellett lévő üzlethelyiségben történik.

Kiárusítás!

Kiárusítás!

Kitűnő alkalom!

Az „Első nagyváradi czipő- és csizmagyár“ Moskovits Farkas és Tsa cég.

mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és kizárólag a legfinomabb lábbelieket *kézimunkával* készítteti.

Nagyváradi, Kossuth-u. 5 számú saját házban (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében

férfi, női, fiu és gyermekczipőket, vizmentes csi mákat, eredeti gyári árban — minden pár lábbelin a szabott ár rá van plombálva — árusít.

Kitűnő anyag! Legjobb szabás!
Tartós munka!

Kényelmes viselet! Legdivatosabb fagon!
Telefon: 417.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim.

— Jól tanulsz, Fomuska. Meg vagyok vele elégedve. Tavasszal Asztrachanba megyünk és őszszel beiratlak az iskolába.

Igy folyt a fiu élete. Anfiszsa néni nemcsak tanítója volt, hanem játszótársa is. Majakin Lyuba gyakran jött látogatóba s ilyenkor szembekötösdit és bujócskát játszottak s a gyermekek kacagva nézték, mint jár Anfiszsa néni bekötött szemmel s előrenyujtot karokkal a szobában, miközben nem egyszer beleütöközik a székekbe és az asztalba s egyre mondogatja:

— Oh, kis hunczutok . . . kis hunczutok, hát hova bujtatok?

A nap vidáman sütött erre az öreg, fáradt testű asszonyra, aki megőrizte lelke vidámságát s megaranyozta a két kis gyermek útjait.

Ignác korán reggel a tőzsdére ment s gyakran estig sem tért vissza, este gyűlésekre vagy látogatóba ment. Olykor részegen jött haza. Eleinte Foma megszokott előlle ilyenkor vagy elbujt, aztán megszokta s az a meggyőződés érlelődött meg benne, hogy a részeg apa jobb, mint a józan: sokkal barátságosabb, egyszerűbb és egy kissé komikus. Ha Ignác éjszaka tért haza, Foma fölébrett álmából.

— Anfiszsa — mondta Ignác, — édes hugom! Engedj be a fiamhoz, — az örökösömhöz. — engedj!

Anfiszsa azonban szemrehányó hangon mondta:

— Eredj, feküdjél le, te nyomorult. Hogy berugtál már megint! Hisz' már ősz a hajad . . .

— Anfiszsal Látni akarom a fiamat. Csak félszettel legalább . . .

Foma tudta, hogy Anfiszsa néni nem engedte be az apját s újra elaludt. Ha azonban napnal volt részeg Ignác, elkapta Fomát s részeges, vidám röhögéssel czipelte végig a fiut a szobán:

— Fomuska! Mi a kívánságod? Mond meg. Ajándék kell? Játék kell? Beszélj. Tudd meg, hogy olyan dolog nincs a világban, amit én meg ne vennék neked. Egy millióm van! Hahaha! Még több is lesz! Érted? Minden a tied lesz.

Aztán hirtelen kialudt benne ez az elragadtatás, mint ahogy a gyertya lángja kialszik, ha erős szélroham fújja el. Részeg arca rángatózni kezdett, szémei könnyel teltek meg s ajka fájdalmas mosolyra nyílt.

— Anfiszsa! Mi lesz velem, ha meghal?

Dühöngni kezdett erre a gondolatra.
— Mindent elégetek. Puskaporral a levegőbe röpittek mindent.

— Elég, elég! — mondta Anfiszsa haragosan. — Meg akarod rémiteni a gyermeket? Vagy azt akarod, hogy belebetegedjék!

Ignác távozott s mormogott menetközben:

— Nos, jó. Jó. Megyek már, csak ne kiabálj! . . . Ne ijjeszd meg.

Ha Fomának valami baja volt, atyja elhanyagolta üzleteit, folyton otthon ült s jajgatva járt föl s alá a szobákban.

— Miért kísérted az Istent? — mondta Anfiszsa — Várj csak, az Isten meghallja a káromló szót s megbünteti.

— Oh — sóhajtott Ignác — Értsd meg, ha valami baja történnék, az egész életem nem érne egy hajítófát sem. Minek éljek akkor?

Hasonló jelenetek nagyon megrémítették a fiut eleinte, később azonban hozzá szokott s mindössze ennyit mondott:

— Néni! Nézd csak, a papa megint részeg! Tavaszra Ignác elvitte a fiát egyik gőzhajóján. Az erős Jermák gyorsan szelte a habo-

ket s a Volga partjai lassan bontakoztak ki előttük. A folyam szótalan, ünnepélyes s a hullámok legyőzhetetlen erejük tudatában méltóságosan hömpölyögnek tovább. Itt-ott egy-egy falu látszik, a nap megaranyozza a viskók aklakait s a fák lombjai közül kivillan a házak szalmatetője s a templom keresztje, a levegőben fáradtan forognak a szélmalom kerekai. A partokon fehér, kék és piros ingesekébe öltözött gyermekek állanak s hangos kiáltással üdvözlik a hajót, melynek kerekéről vidám habok sietnek a gyermekek lábaihoz. Egy csapat gyermek, kis csónakba ült s vidáman evez a folyam közepe felé, hogy a gőzhajó vízbarázdáiban ringassa magát. A vízből fák sudarai látszanak ki s itt-ott egész szigeteket alkotnak. A partról szomorú dal hallatszik, mintha sóhajtas volna.
(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, nov. 29.

Buza okt. — — — —	16.38
Rozs okt.-re — — — —	13.16
Tengeri április 1906 — — — —	13.38
Zab ápr.-ra — — — —	13.16
Repeze aug.-ra — — — —	21.06

Értéktőzsde.

Budapest, nov. 29.

Oszták hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	706.—
Leszámitoló bank — — — —	499.—
Rimamurányi — — — —	548.—
Oszták-m. államvasuti részvény — — — —	681.75
Közuti vasut — — — —	582.50
Városi villamos vasut — — — —	316.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 nov. 29-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — — —	113.75
Magyar koronajárdék 4 — 0/0 — — — —	95.40
Magyar koronajárdék 3 1/2 0/0 — — — —	86.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4% — — — —	96.25
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény — — — —	96.54
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön — — — —	2.19
Tisza-szah. és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — —	159.—
Oszták járdék papírban — — — —	99.90
Oszták járdék ezüstben — — — —	100.60
Oszták korona járdék — — — —	116.40
Oszták járdék aranyban — — — —	999.0
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	1.56
Oszták-magyar bankrészvény — — — —	16.35
Magyar hitelbank részvény — — — —	7.79
Oszták hitelbank intézeti részvény — — — —	670.75
Oszták-magyar államvasuti részvény — — — —	666.50
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.18
Német birodalmi márka — — — —	117.62
London vista — — — —	240.10
Páris vista — — — —	95.53
20 márkás arany — — — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vegy tisztítónkra

felhívjuk a n. é. közönség
becses figyelmét.

Tisztelettel

a „Gőzmosóda r. t.“
igazgatósága.

10837-1905. Tszám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A belényesi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közbíró teszi, hogy T. Thury Ignác belényesi lakos végrehajtónak kiskoru *Bán Floáre és társai* végrehajtást szenvedők elleni 6 kor. tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a nagyvárad kir. törvényszék (a magyar-csékai kir. járásbíró) területén lévő Felső-Topa községben fekvő a felső-topai 33. sz. tkvben A + 67. hrsz. alatt felvett beltelek és házra, minthogy a kikiáltási ár 1000 koronát meg nem halad, a társtulajdonosok jutalékával együtt 320 kor.-ban; ugyanezen tkvben A + 3. rsz. alatt felvett közös legelő járandóságra, minthogy a kikiáltási ár 400 koronát meg nem halad, a társtulajdonos jutalékával együtt 24 kor.-ban; ugyanezen tkvben A + 4. rsz. alatt felvett közös erdő járandóságra, minthogy a kikiáltási ár 400 koronát meg nem halad, a társtulajdonosok jutalékaival együtt 24 kor.-ban; ugyanezen tkvben A II. 14., 15. rsz. alatt felvett közös legelő és erdő járandóságra, minthogy a kikiáltási ár 400 koronát meg nem halad, a társtulajdonosok jutalékaival együtt 96 kor.-ban; a felső-topai 259. sz. tkvben A + 64. hrsz. alatt felvett ház és beltelek, minthogy a kikiáltási ár 1000 koronát meg nem halad, a társtulajdonosok jutalékaival együtt 388 kor.-ban; ugyanezen tkvben A + 65. rsz. alatt felvett ház és beltelekre, minthogy a kikiáltási ár 1000 koronát meg nem halad a társtulajdonosok jutalékával együtt 397 kor.-ban a felső topai 260 sz. tkvben A I. 374. 375. 631 hrsz. a felvett szántóföldekből B 11-13 rdsza. bejegyzés szerint végrehajtást szenvedettek megillető részre 126. kor.-ban, a felső-topai 260 sz. tkvben A II. 418. 427. 428. 574. 722. 723. 724. hrsza. felvett szántóföldekből B 11-13 rendszere bejegyzés szerint végrehajtást szenvedettek megillető hányadrészre az árverést 160 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905 évi december hó 16-ik napján délelőtt 9 órakor Felső-Topa községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

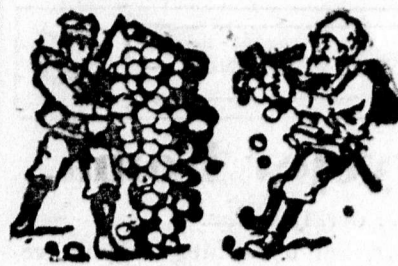
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 32 kor.; 2. kor. 40 fill; 2 kor. 40 fill; 9 kor. 60 fill; 38 kor. 80 fill; 39 kor. 70 fill; 12 kor. 60 fill; és 16 koronát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Belényes, 1905. évi okt. hó 4ik napján.
A belényesi kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

Lukács Lajos,

kir. albiró.

1403.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 46. N.-küküllőm.
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.
Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvételnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Vécsi Ignác

Bank és váltó-
üzlete

NAGYVÁRAD,
Bémer-tér.

Leszámitol váltókat!

VESZ és ELAD

helyi és vidéki bank- és takarékpénztári részvényeket, ezekre, valamint más értékpapírokra és sorsjegyekre olcsó kamattal mellett magas előleget folyósít.

Érték és gabonatőzsde.

Megbízásokat legelőnyösebb feltételek mellett elfogad.

Eladó.

Egy egészen új **Maidinger-kályha** és egy **szalon csillár** (petróleum) lámpa, továbbá ebédlőbe való

f ü g g ő l á m p a.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Megnyilt a Könyvkirály

Fő-utca és Szaniszló-u. sarkán, (Stern-palota.)

100,000 kötet könyv az irodalom minden ágából.

Bámulatos olcsó árak!

Könyvek 5 krajczártól feljebb!

Szabad bemenet, — bárki megtekintheti.

Több ezer kötetből álló kath. teológiai könyvtár. 1362

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy raktárunkat

AJTAY GYULA ÉS TARSA CZÉG

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannónia-szálloda mellett.

most már teljesen felszereltük s állunk a t. vevőközönség rendelkezésére. Állandó raktár: Női-, férfi- és gyermek-fehérművekben. — Női ruhaszövet különlegességek. — Kitűnő mosó barchetek. — Chiffonok. — Vásznak. — Paplan, madracz, szalmazsák. Bélésárak. — Rövidárak. — Nyakkendők és keztyükben. — Jäger alsóruhák felnőttek és gyermekek részére minden nagyságban. Mintákat készséggel küldünk.

Pontos kiszolgálás. — Szabott árak. — Kitűnő árak.

Kiváló tisztelettel: **Ajtay Gyula s Tár s a.**